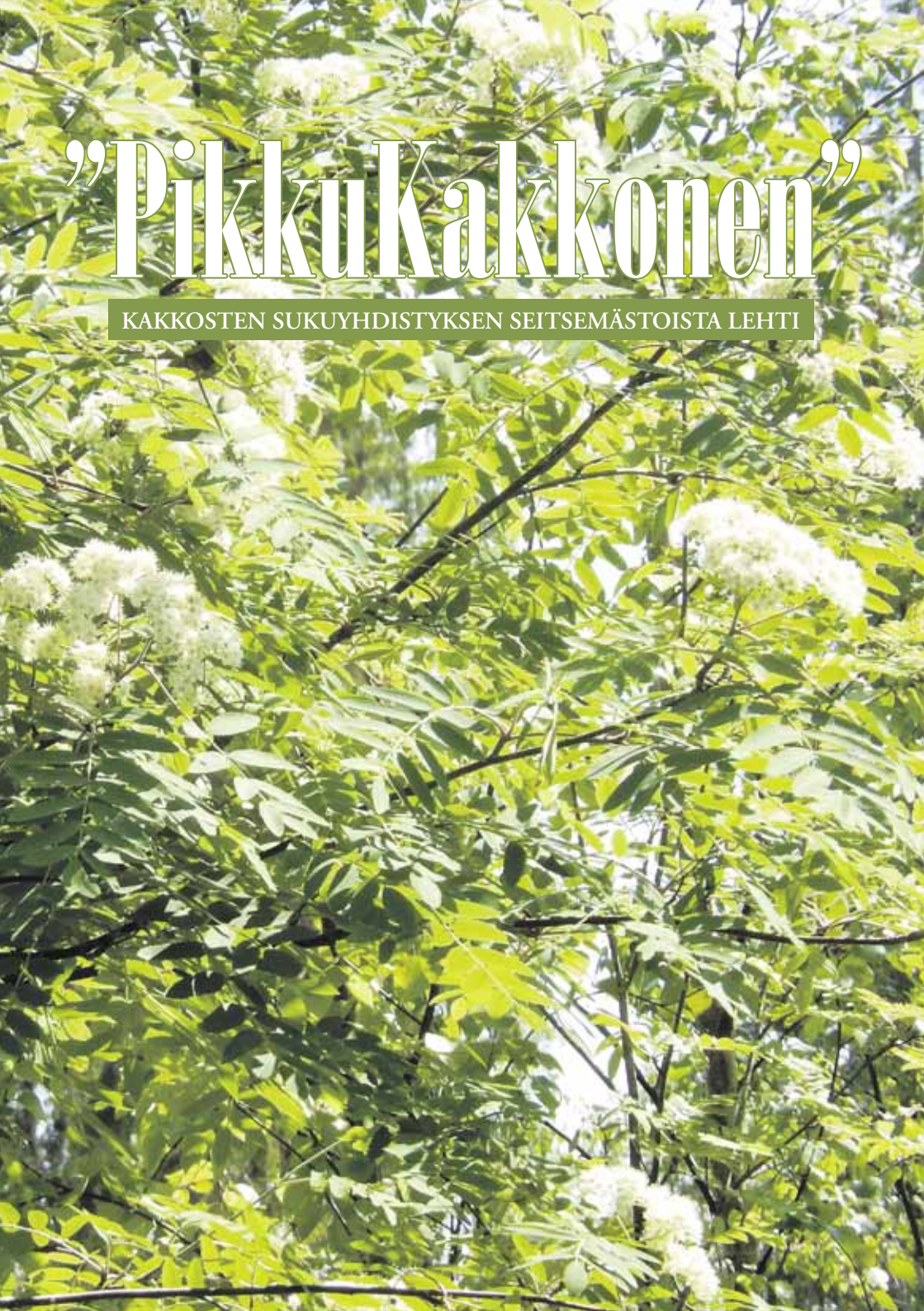

”PikkuKakkonen”

KAKKOSTEN SUKUYHDISTYKSEN SEITSEMÄSTOISTA LEHTI

Hyvät sukulaiset

Tätä kirjoittaessa toukokuu on jo hyvässä vauhdissa. Ei sitä tosin ilmoista huomaa. Öisin menee pakkasen puolelle, päivisin muutama lämpöaste ja kaiken lisäksi välillä satelee lunta. Huhtikuukin oli keskimääräistä kylmempi. Sellaista se ilmastonmuutos on.

Mennyt talvi oli meikäläisen penkkiurheilijan kannalta mieluista. Lahden MM-kisojen hiihtäjien hyvä menestys lämmitti kovasti hiihdon ystävän mieltä. Tietenkin myös Pohjois-Karjalan naisten Kaisa Mäkäräisen ja Mari Laukkasen suoritukset ilahduttivat kovasti. Tulee mieleen laulun sanat ”viel on Suomi voimissa”.

Suomen talous on lähes kymmenen vuoden taaperruksen jälkeen kääntynyt nousuun. Melkeinpä päivittäin saa kuulla hyviä uutisia. Toivotavasti sama kehitys jatkuu ja vieläpä paranee entisestään. Työtä on silloin tarjolla nykyistä enemmän. Vain työtä tekemällä Suomi menestyy. Valtion talous paranee ja pystymme näin ollen pitämään hyvää huolta kansalaisista. Mikä olisikaan parempi lahja 100-vuotiaalle Suomelle.

Tämän kesän sukutapaamisessa palaamme yhdistyksemme synnyinsijoille. Toisin sanoen tapaamme heinäkuussa Saarilan maatilamatkailutilalla Polvijärvellä. Pidämme siellä varsinaisen kokouksen, nautimme maistuvista Saarilan pitopöydän antimista sekä toistemme seurasta. Tiedä vaikka jotain ohjelmaakin olisi tarjolla.

Toivon, että mahdollisimman moni voisi osallistua tapaamiseemme.

Hyvää kesää kaikille

Eero

Sukutapaaminen

Kakkosten sukuyhdistys ry:n sukkokous ja sukutapaaminen pidetään **lauantaina 22.7.2017 klo 12 alkaen Saarilan maatilamatkailutilalla Polvijärvellä**, Hanintie 14.

Ohjelmassa:

- ilmoittautuminen klo 11.30 alkaen
- tervetuloa klo 12.00
- sukkokous, sääntömääräiset asiat
- lounas klo 13.00
- kahvi ja vapaata seurustelua

Kokouslounas ja kahvi 35,00 euroa/henkilö, 4–12-vuotiaat puoleen hintaan, alle 4-vuotiaat ilmaiseksi, erikoisruokavaliosta mainittava ilmoittautumisen yhteydessä.

Lounas sisältää Saarilan pitopöydän

- kala- ja lihaleikkeitä, salaatteja ym. höysteitä
- karjalanpiirakoita ja munavoita, leivät ja levitteet
- karjalanpaistia tai porsaanfilettä, lihapullia, uuni- tai savukalaa
- perunoita, kauden juureksia, kasvislaatikkoa
- maito, kotikalja, mehu, vesi
- marjainen jälkiruoka

Kahvia, kakkua, pikkuleipiä ja kotipullaa.

Ruuat ovat kotitekoisia, lähiruokaa ja osittain luomua sekä laktoosittomia ja gluteenittomia.

Saarilassa on kotieläinpiha ja satupolku lapsia varten.

Saarilassa ei ole majoitusta saatavilla. Lähimmät majoituspaikat ovat Huhmarin lomakeskuksessa ja Joensuun hotelleissa.

Ilmoittautuminen 1.7.2017 mennessä maksamalla 35 euroa/henkilö

Kakkosten sukuyhdistys ry:n tilille **Nordea FI5610403500363472**, lapsista 4–12 v. 17,50 euroa. Soitelkaa, jos on jotain kysyttävää. Ilmoitattehan erikoisruokavaliot, allergiat tms. ja mahdolliset alle 4-vuotiaat lapset suoraan meille

Leena Kakkonen leenam.kakkonen@elisanet.fi puh. 050 3728622 tai Eero Kakkonen eero.kakkonen@elisanet.fi puh. 0400 679328.

Linkit: www.saarila.com

Onnea sukuyhdistyksen jäsenille

Kyösti Kakkonen
85 v Siltakylä

Esa Kakkonen
80 v Joensuu

Kari Kakkonen
70 v Vaajakoski

Helena Brooks
70 v Vantaa

Seija Kakkonen
70 v Polvijärvi

Helena Haverinen
70 v Joensuu

Pertti Kakkonen
70 v Lappeenranta

Tiedot perustuvat sukuyhdistyksen jäsenrekisteriin, kaikilla jäsenillä ei ole syntymäaikaa rekisterissä tai he eivät halua niitä julkaistaviksi.

POHJOISKARJALAINEN PERINNERUOKAKO??

Sosiaalisessa mediassa on pyörinyt jo jonkin aikaa pohjoiskarjalaisen oravakeiton resepti. Emme ole pekkaa pahempia, niinpä julkaisemme sen ensitalven ruokaohjeeksi. Oravan metsästysaika on 1.12.–31.1.

POHJOISKARJALAINEN ORAVAKEITTO

(3 annosta)

2 kuivattua oravaa
11 kuorittuja perunoita
vettä, suolaa

1 1/2 rkl vehnä jauhoja
yksi pieni sipuli
nokare voita

Oravat nyljetään, puhdistetaan, huuhdellaan ja asetetaan valumaan. Sitten ne kuivataan miedossa uuninlämmössä. Kuivatut oravat asetetaan kiehuun suolalla maustettuun veteen. Kun liha alkaa pehmetä, lisätään pa-loitellut, kuoritut perunat, sipuli ja voi. Vehnäjauhot vispataan pieneen vesitilkkeseen ja lisätään keittoon. Keitto saa kiehua kypsäksi. Suolaa lisätään maun mukaan ja eikun syömään. Keitto on hyvin pidetty perheruoka. Juomaksi suositellaan pohjoiskarjalaisen vaaran etälärinteellä kasvavien mustikoiden mehua.

Kakkosten sukuyhdistys ry

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2016

Hallituksen jäseninä ovat toimineet

puheenjohtajana Eero Kakkonen, jäseninä Eero Autere, Jani Kakkonen, Jouni Kakkonen, Kyösti Kakkonen ja Raija Vassinen. Hallituksen sihteerinä toimi Leena Kakkonen.

Hallitus kokoontui kaksi kertaa.

Tilin/toiminnantarkastajana

toimi Timo Kakkonen.

Varsinainen kokous

Yhdistyksen varsinainen kokous ja sukujuhla pidettiin 30.7.2016 Kyösti Kakkosen kotona Mulonniemessä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Tilikauden ylijäämä 3.185,09 euroa päätettiin siirtää voitto/tappioutilille. Hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus.

Kokoukseen osallistui 88 henkilöä.

Jäsenmaksuksi vuodelle 2015–2016 vahvistettiin 25 euroa/aikuisjäsen, alle 18-vuotiaat 10 euroa sekä alle 10-vuotiaat 0 euroa. Ainaisjäseneksi liittyvän jäsenmaksuksi vahvistettiin liittymishetkellä voimassa oleva maksu kymmenkertaisena.

Sukuyhdistyksen hallitukseen valittiin Eero Kakkonen puheenjohtajaksi ja jäseniksi Eero Autere, Jani Kakkonen, Jouni Kakkonen, Kyösti Kakkonen ja Raija Vassinen.

Jäsenmäärä

Vuoden lopussa 2016 yhdistyksessä oli 142 jäsentä.

Kunniajäsen

Hallitus päätti kokouksessaan 30.11.2016 valita sukuyhdistyksen ensimmäiseksi kunniajäseneksi Kyösti Niilo Kakkosen.

PikkuKakkonen

Sukuyhdistyksen lehti ilmestyi kaksi kertaa. Lehden päätoimittajana toimi Eero Kakkonen.

Hallitus

Raakel Susinevan (taulu 330)

muistelmia OSA II

Rautatieläiset olivat tunnetusti liikkuvaa porukkaa, niin mekin taas seitsemän vuoden jälkeen vaihdettiin maisemia. Menimme Suojärvelle. Se olikin melkoinen muutos. Minäkin siellä sitten kyselin, että milloin mennään sinne *keskustaan*. Sanottiin, että ei täällä tämän kummempaa keskustaa ole. Asuttiin aseman lähellä konduktööri Erlanderin talossa. Oli hyvät tilat ja iso piha.

Talonväki oli mukavaa (kotoisin Kouvolan seudulta), isä, äiti ja Aimo-poika, vuotta vanhempi Jormaa. Oltiin kuin samaa perhettä. Jos Aimon isä oli työmatkalla, me kaikki lähdimme mukaan.

Keitettiin kahvia konduktöörin vaunussa, isällä saattoi olla mandoliini mukana ja tanssittiin konduktöörin vaunun lattialla. Samoin, jos isä oli ajamassa, niin me muut oltiin sitten ilman musiikkia. Hauskaa oli, romantiikkaa rautatiellä! Juna kulki rajalle Naistenjärvelle asti ja monta kertaa olin isän matkassa veturin päällä. Olin 10 vuotias kun mentiin Suojärvelle. Siellä jatkoin kansakoulua kaksi vuotta. Kaverit olivat etupäässä aseman seuduilta rautatieläisten jälkikasvia.

Koulussa suurin osa oli paikkakuntalaisia. Kauimmat ”Nenkos”-kylästä seitsemän kilometrin päästä. Ei ymmärretty toistemme puhetta. He puhuivat Suojärven murretta ja minä paljon ”stadia”.

Koitin heitä vähän valistaakin. Vein kotoa klubitupakkalaatikossa perunajauhoa – puuteriksi, punajuurivettä pikkupullossa poski-maaliksi, kreppipaperia huulimaaliksi ja opetin näitä käyttämään kauneushoitoon! Metsässä pidettiin kauneussalonkia. Koulumatkalla piti aina mennä ratapihan yli, junien ali useimmiten. Piti seurata, oliko veturi edessä ja ehkä lähdössäkin. Se oli aika jännää ja joskus pelotikin, jos oli pitkä juna ja ali piti mennä. Matkustajajunissa saattoi mennä rapun yli.

Ratapihan jälkeen oli pieni metsätaival ennen koulua. Opettajia oli kaksi, mies Raitasalo ja naisopettaja Toini Jordan. Alkuun tuli ongelma, kun sanottiin, että luterilaiset jäi paikalleen ja ortodoksit menevät toiseen luokkaan.

Minulla ei ollut aavistustakaan mikä olin. Olin tutustunut Paulaan, joka lähti ja minä meinasin mennä perään, mutta kuitenkin jäin paikalleni. Kotona kysyin, että mikä minä olen ja huomasin toimineeni oikein. Kerran käsityönopettaja käski minun istua omalle paikalleen, kun lähti käymään kirkolla. Minun piti neuvoa, jos joku tarvitsi apua.

Kävikin, että yhdelle piti neuvoa napinläpi. Panin paikan neljään osaan ja leikkasin kärjen pois ja neuvoin, miten se ommellaan. Siitä tuli niin iso reikä, että herätti hilpeyttä ulkopuolellakin.

Siihen loppuivat minun käsityönopettajan hommat ja ikäni muistan miten napinläpi tehdään oikein.

Naapurissa asui suojärveläisperhe Henttonen. Tytär Bertta kävi samaa koulua, muttei ollut sen parempi kaveri. Minun kaveri oli Katri Vatanen, rautatieläisiä. Tavattiin jälestäpäinkin muualla.

Hän oli lukuihminen, kävi koulut muualla ja hänestä tuli pankinjohtaja. Kerran taas tultiin tädin kanssa Helsingistä silmälääkärireissulta, niin piti vaihtaa Matkaselässä Suojärven junaan.

Samaan junaan tuli myös edellä mainittu Bertta äitinsä kanssa. Hänellä oli tavallista isompi matkalaukku. Bertan äiti pyysi, että saako hän jättää sen laukan meidän hyllylle. Sopihan se ja itse häipyi Berttansa kanssa pois. Matkan varrella tuli junapoliisi tarkastamaan matkatavarat ja myös sen, joka ei ollut meidän. Se oli täynnä ”varpusia” eli neljänneslitran litteitä pirtukanistereja. Henttoska järjesti ja turvasi näin pirtunsa, mutta tulikin huono tuuri. Asia selvisi ja Henttosten talossa pidettiin ratsia ja sieltä löytyikin suuret varastot. Nähtiin nekin kanisterikasat pihalla poliisien touhutusessa. Siinä talossa pidettiin majoitettuna tukkilaisia, niin varmaan asiakkaita riitti. Isä-Henttonen hirtti itsensä ja kun oli pihalla arkussaan, käytiin kaverien kanssa katsomassa.

Oli aivan mustana naama. Se oli ensimmäinen kohtaaminen kuoleman kanssa. Järkyttävää.

Mikko Kakkonen 50 v.

Ei tainnut tämän jälkeen enää tulla tapauksia kieltolakiin kohdistuvana. Että perillä oltiin isojen ihmisten asioista! Olihan huvituksiakin. Oli tivoli käymässä. Mentiin isän kanssa, en muista oliko Jorma meidän vai poikakavereitensa kanssa. Oltiin isän kanssa karusellissa ja se jäikin viimeiseksi minun kohdallani. Tulin niin kipeäksi, että piti tulla taksilla pois.

Muistan vielä pienen harmaan, vaatimattoman kioskin jossain kirkonkylän laitamilla. Sitä piti pieni tumma erikoisen näköinen nainen. Hän oli emigrantti, tullut Venäjältä vallankumousta pakoon ja oli aikoinaan ollut tsarinvohin tanssijat. Ihailin ja säälin häntä ja kovaa kohtalooan.

Kaksi vuotta sai katsella Suojärveä ja tehdä havaintoja 10–12 vuotiaan näkökulmasta.

Suojärvellä oli valtavat metsät ja suuret sahat. Kerran paloi Kaipaen saha (oli Naistenjärvelle mennessä). Tulen loimu valaisi koko Suojärven maisemat. Marjamaat olivat hyvät ja meillä oli paljon marjoja talveksi ja paljon muuta. Täti oli hyvä tekemään. En missään ole saanut niin hyvää lakkamehua kuin siellä. Ei ollut meumaijoja eikä muita vempoleitä. Rajan takana oli suuria metsäpaloja, joita ei siellä sammutettu. Savu tuntui Sortavalassa asti. Yritettiin meidät suomalaiset ilmeisesti savustaa. Sinne savuun jäi sitten Suojärvi.

Perhe muutti Sortavalaan ollessani 12–13 vuotias. Asuttiin Kymölän kaupunginosassa Vellamonkatu 18 (23). Siitä oli lyhyt matka asemalle ja veturitallille. Siellä oli vain omakotitaloja vuokralaiseen ja isoine pihoineen, joissa melkein jokaisessa sireenimajat kalusteineen (pöytä ja penkit). Asukkaat olivat etupäässä rautatieläisiä, opettajia (kun oli ns. koulu-kaupunki), rannikkotyökistön ja Kasinhännän lennoston väkeä. Melko lähellä oli Vellamonkadun poikkikatu Kullervonkatu, jonka varrella asuttiin ennen Helsinkiin muuttoa ja jossa olin syntynyt ja äitini kuollut, jäädessäni sellaiseen kuntoon, että ”ei eläjä tule”. Talonväki oli sama ja ihmettelivät kun meninkin terveenä ja hyvinvoipana heille ilmoittautumaan. Heillä oli Laura-niminen tytär, josta tuli taas ”paras kaveri”. Vellamonkadulla, vastapäätä asui Ilmi-tyttönen. Hän oli aulis esittelemään minulle kaupunkia. Kerran käveltiin puistossa, missä oli iso ja komia talo. Ilmi esitti minulle, että se on hänen setänsä talo. Ihmettelin ja kerroin kotonakin ja se osoittautuikin kaupungintaloksi, joka on vieläkin pystyssä. Ilmillä tuntui olevan vilkas mielikuvitus ja kun oli outo eläjä, uskoin kaikki mitä kerrottiin. Ihmettelin vain. Ilmi eli äitinsä kanssa, isä oli mennyt U.S.A.:n luvaten hakea perheensä. En tiedä hakiko milloinkaan. Jorman kanssa ajeltiin hänen pyörällä kaupun-

ging ympäristöä katselemassa. Jorma ajoi ja minä tangolla. Muistan kun jossain oli valtavasti kulleroita ihan keltaisena isot alat.

Minun piti taas mennä uuteen kouluun. Se oli Kymölässä Laatokan rannalla. Siellä kävin loppuun kouluni, myöhemmin vastapäätä olevassa kauppakoulussa. Joskus oli nihkeetäkin koulunkäynti, mutta kyllä se siitä. Tuli uusia kavereita ja uudet asiat. Elämä oli vaatimattonta, mutta oltiin tyytyväisiä. Perhetuttujen kanssa oli kanssakäymistä puolin ja toisin ja joskus kävi vieraita kauempaakin. Itse matkusteltiin kun oli vapaaliput juniini. Käytiin saarella retkellä, uitiin paljon Laatokassa. Meidän lähellä oli Pillijärvi ja siitä meni joki Laatokkaan. Vakkosalmi Kuhavuorineen oli myös lähellä. Oli liikkumistilaa. Meitä oli myös neljä tyttöä aina yhdessä. Kun saatiin pyörät, ajeltiin pitkin ja poikin. Pisimmät matkat olivat Kuokkaniemelle (pari asemaa Viipuriin päin), Lahdenpohjaan (yli 40 km.), Pitkärantaan (70 km.). Ne olivat sellaisia elämysmatkoja – sanottaisiin nykyään. Jormalla oli omat kaverit lähitienoilla. Oli ihan siistiä porukkaa. Muistan kun pojat tekivät ”lennätimet”. Opettelivat Morse-aakkoset ja sähköttelivät ikkunoista toisilleen sähkölampun avulla pimeällä. Minäkin opin ne aakkoset ja tiesin ne pitkän aikaa. Osasin käyttää heidän kojettaan.

Jorma oli oppipoikana autoverstaalla. Kävi sotaväen Kasinhännän lennostossa – sotilas-arvoltaan alikersantti, ajoi siellä henkilöautoa ja kuskasi herroja. Kävi joskus kotona autolla ja kerran olin kyydissä ja pelkäsin. Tahallaan ajoi ”mutkat suoriksi” ja näytti, miten autolla pääsee. Kun ikää tuli tarpeeksi, Jorma pääsi veturin päälle lämmittäjäksi. Näin hänestä tuli veturimies. Entiset naapurit Suojärveltä tulivat Sortavalaan. Asuttiin lähekkäin. Erlanderit muuttivat nimensä Evlovaksi.

Aimo-poika meni rautateille junamieheksi ja oli lopulta konduktööri, kuten isänsäkin oli.

Komensi minua kuten Suojärvellä ollessa. Minulla oli siis kaksi veljeä huolehtimassa. Olin sen perheen kanssa yhteydessä heidän kuolemaansa asti, samoin Aimon kanssa ja hänen perheensä.

Heidän kotipaikaksi tuli Kouvola sen jälkeen, kun piti lähteä evakkoon. Sieltä he alun perinkin olivat kotoisin. Tutut levittäytyivät ympäri Suomen, mutta yhteys vain säilyi. Kirjoiteltiin ja käytiin toisissamme. Kummasti vain olinpaikat selvisivät, vaikka elämä tuntui

olevan kaikilla mullin mallin.

Vuonna 1937 isä täytti 50 vuotta. Veturi-mieskuoro kävi laulamassa, vieraita kävi hänen sisaruskuksiaan Helsingistä, Viipurista, Värtsilästä ja Matkaselästä. Siihen lisäksi tuttuja paikan päältä.

Siihen aikaan oli työkavereilta lahjana hopeapäinen kävelykeppi ja hopeinen silmälasikotelo.

Kummallekin oli käyttöä. Kävelykeppiä käyttivät nuoretkin. Samana vuonna isä ajoi toisen junan päälle Hämekoskella, kun Jänisjärven asemapäällikkö antoi merkin, että rata on selvä.

Kolarissa kuoli yksi ja muutama loukkaantui. Isälle tuli sydänvika, johon hän menehtyi 13.9.1938 (50 vuotiaana) Rytyn ja Kaalamon välillä veturin päällä ajamaansa junaan. Lämmittäjä osasi hoitaa junan edelleen. Ilma oli tuolloin myrskyistä ja oli yö. Kummia yhteen-sattumia oli sinä yönä.

Täti näki unta ja oli varma, että ikävää tapahtuu meidän perheelle. Jorma Suojärven radalla tuijotti veturin päällä ikään kuin muissa maailmoissa ja näki kun edessä alkoi jotain näkyä. Siellä raivosi myös syysmyrsky. Se oli lähtenyt itsestään kuljettamaan tyhjää vaunua radalla heitä vastaan.

Tuijotus auttoi näkemään sen ajoissa, etteivät törmänneet. Minä olin koko illan hyvin levoton ja rauhaton. Piti lähteä ulos sinne myrskyyn. Isä loikoi ja odotti lähtöään töihin. Sanoi minulle, että ”Mitä varten minun pitää lähteä tuonne myrskyyn?”. Ne olivatkin viimeiset sanat minulle isältä. Aamulla selvisi kaikki. Isä haudattiin Värtsilään. Siellä oli sukuhauta, jossa ennestään olivat isovanhemmat, heidän minulle tuntematomiksi jääneitä lapsiaan, äitini, sisكونi ja nyt isäni.

Kuoro tuli kokonaisuudessaan Sortavalasta laulamaan, isän kaikki yhdeksän sisarusta, jotka olivat jäljellä ja muita sukulaisia ja tuttuja. Suru oli valtava. Elämän täytyi jatkua. Jorman kanssa oltiin jo työelämässä kiinni haparoimassa. Jorma oli ollut jonkin aikaa Suojärvellä ja tykkäsi olla siellä.

Nyt hänet siirrettiin takaisin Sortavalaan kai minun takiani. Täti sanoi, ettei hän enää voi olla täällä Sortavalassa kun isäni ei enää ole. Hänen teki mieli takaisin Helsinkiin, missä oli elänyt suurimman osan. Hän olisi vienyt minutkin, mutta Jorma sanoi, että meitä on enää kaksi jäljellä ja me pysytään yhdessä eikä minullakaan ollut mitään hinkua lähtemään. Mitään hankaluuksia ei meillä ollut kenelläkään.

Vellamonkatu 9.

Hän vain lähti. Muistan kun meidän sukulaiset tykkäsivät siitä huonosta.

Minä olin vielä vuoden päivät alaikäinen ja kaikkea muuta kuin itsenäinen. Piti saada holhooja ja isän Vilma-sisaren mies Matkaselästä oli sellainen. Anna-täidin kanssa oltiin yhteydessä. Hän asui sisarensa kanssa ja pääsi työhön valtiolle makuuvaunun hoitajaksi. Hän oli tyytyväinen elämäänsä.

Asuttiin Jorman kanssa entisessä kodissamme kaksikerroksisen omakotitalon alakerrassa. Yläkerrassa asui kolmihenkinen perhe pienemässä asunnossa. Tyttären kanssa oltiin parhaat kaverit ja saman ikäisiä.

Oltiin jo vuodessa 1939. Huomasin, että Jormalla teki mieli Suojärvelle takaisin.

Sanoin pärjääväni yksin. Yläkerran perhe rupesi tahtomaan vaihtokauppaa asunnoille ja niin tehtiinkin. Jorma lähti Suojärvelle, maksoi vuokran Sortavalassa, jossa vietti vapaa-aikansa.

Minulla meni aika työssä ja kavereiden kanssa. Maailmalta alkoi kuulua levottomia uutisia, mutteivät ne paljon häirinneet aluksi. Tehtiin kerran lokakuussa 1939 retki Pitkärantaan.

Tuntui, että elämä siellä oli ihan sekaisin ja sanottiin, että Salmassa on pyssynpiiput vastakkain.

Siellä alkoi silloin liikekannallepano. Sortavalassa ei vielä ollut sellaista, mutta pian alkoi

näkyä outoa toimintaa sielläkin. Se olikin viimeinen käyntini Pitkärannassa. Kesällä 1939 tuli käydyksi Salmassa – ihan rajan pinnassa eli Rajakonnussa. Sortavalassa perustettiin Suomen Punaisen Ristin (SPR) ensiapuasema. Kävin sen kurssin ja sitten kun tuli tosi eteen, piti valvoa vuorollaan yöt ja päivät. Töissä kuljettiin iltapäivästä iltaan. Alkoivat pommitukset ja alkutuimaan pommitettiin SPR:n ensiapuasema ja siihen se satu päättyikin. Rouvat esimiehet lähtivät evakkoon ja huomattiin, että jos apua tarvittiin, niin piti suoraan viedä sotasairaalaan. Kaupungista oli evakuoitu lapset ja vanhukset. Me muut asuttiin kodeissamme niin kauan kuin seinät olivat pystyssä. Jos joiltakin menivät seinät lyttyyn, mentiin sinne missä oli ehjää. Ihmeellistä vieraanvaraisuutta ja se tuntui ihan luonnolliselta. Talvisota meni Sortavalassa. Kaupunki oli pimennetty. Mukana oli aina taskulamppu, sekin pimennetty! Lampun lasin alla oli kreppipaperi, värillinen. Pommitettiin paljon. Suurin pommitus ja palo oli 2.2.1940. Marokon Kahu sattui olemaan lomalla (oli kotoisin Sortavalasta) ja näin kun hän koitti pitää järjestystä yllä kaaoksen keskellä. Meiltäkin oli mennyt sähköt ja vedet loppu. Sähkö- ja puhelinlangat olivat pitkin katuja ja pommikuoppa siellä sun täällä, taloja paloi. Jorma oli panssarijunassa ja sattui lomalle tähän

mylläkkään. Minä muistan, kun illalla Jorma tuli kolmen veturimiehen kanssa kotiin. Toi meille, kun heiltä itseltään oli mennyt seinät pommituksessa. Meillä oli seinät tallella, vaikka vierestä oli mennyt taloja lyttyyn.

Asuttiin Vellamon–Kuhavuorenkadun kulmassa, lähellä rautatieasemaa ja Kuhavuoren ilmatorjunta-asemaa ja molemmat olivat hyvät maalitalut, niin meillä siinä välissä olikin tukalat olot. Haettiin veturitalilta vettä kahvin keittoon ja syötiin ravintolassa ja vietettiin siellä vapaa-aikaa.

Ihminen tuli kummaksi. Ei pelätty mitään. Oltiin turtana. Jos tuttu tuli vastaan ja kysyi mitä kuuluu, niin katsottiin taivaalle ja sanottiin ”kiitos – ei surinaakaan” tai sitten toisin.

Talvisotaan liittyy pieni draama. Jorman veturimieskavereissa oli mukana veturinkuljettaja V.K.

Suojärvellä ollessani 10 vuotias, ja kerran toisten rautatieläisten perillisten kanssa pidettiin palaveria aseman luona (asemapäällikkö Gatsande (?), oli mukana meistä vähän vanhempi, kivannäköinen nuori miehenalku. Jäi kummasti mieleen 10-vuotiaalle neitokaiselle, joka ruusunkukikkaassa mekossaan ja rätkikenkineen salaa seurasi ”vierasta”. Hän oli rätamestarin poika, Helsingin veturimiesopistoa käyvä ja nyt lomalla kotonaan. Muistan hänen kampeensaakin – golf-housut, valkoinen paita, vinoruutuinen neulottu slipoveri, tennistossut. Muuten vaaleahko, kiharatukkainen.

Näin tarkkaan panin merkille ja senkin asian, ettei hän kiinnittänyt minuun mitään huomiota.

Nuoremmat veljensä olivat koulukavereitani. Se siitä ja loput 10 vuoden jälkeen.

Jorman kovaonnisten kavereiden mukana oli asuntonsa menettänyt, tämä sama, joka nyt oli veturinkuljettaja panssarijunassa, samoin kuin Jormakin. Tukikohtana Sortavala. Koska meillä oli seinät tallella, pyysi Jorma häntä asumaan meillä. Niin kävikin sodan loppuun saakka.

Kummaa aikaa, ei ollut vettä, ei sähköä. Kahvivesi haettiin veturitalilta, savupiiput eivät vetäneet eikä tulta saanutkaan pitää savun taivaalle näkymisen vuoksi. Elo oli hämärää. Vapaa-ajat menivätkin ravintolassa ja sen rakennuksen läheisyydessä olevassa pomminkestävässä suojassa.

Työaika oli noin kello 14 – iltaan ja siitäkin suurin osa vietettiin pommisuojaissa. Tähänkin elämään tottui. Silloin pelattiin paljon spiritismiä. Jännittävää ja vähän pelottavaakin. Ikään

kuin elämä ei olisi muutenkin ollut jo pelottavaa. Ei vaan koskaan tullut mieleenkään lähteä pois jonnekin rauhallisemmille maille, vaikka olisi ollut tilaisuus. Parhaat tyttökaverit olivat silloin jääneet Sortavalaan, Eila ja Annikki. Etenkin Eila oli rohkea ja pelkäämätön. Paistoi kotonaan pullat 2.2.40 pommituksen aikana. Lentokoneet olivat päällä klo. 11-19, ja sen jälkeen kävivät vielä ampumassa valoraketteja. Se oli Sortavalan palo. Pullataikinan oli Eila ehtinyt tehdä. Paistoi sen paikkojen täristessä, välillä tarjoili kamferia vanhemmilleen, jotka välittömästi lähtivät evakkoon.

Asuivat Seminaarinkadulla. Elämä jatkui pommikoneiden lennellässä kaupungin yllä ja me pelättiin aalla. Sitten tuli 13.3.1940 rauha ja sitä seuraavat vaiheet. Ei oikeastaan ensin tajuttu koko asiaa.

Jorman kanssa tehtiin koti selväksi. Pakattiin mitä hoksattiin ja vietiin radan varteen. VR:n väki nosti ne junaan – vietiin Joensuuhun ja sieltä sai hakea omansa jos löysi. Kotona Jorma heitti kuuden kilvan prässiraudan astiakaappiin, niin se oli selvä jne. Ei haluttu jättää ehjänä mitä ei voinut ottaa mukaan. Jälestä päin ihan sydäntä särki, kun meni niin paljon muistoja eri muodoissaan.

V.K:n kanssa erottiin 11.3. omille teillemme ja ei nähty enää. Jonkin ajan kulluttua hän koh-tasi veturimiesten kohtalon – sydänhalvauksen kuten isäni ja Jorma myöhemmin. 15.3. illalla Jorma tuli matkalaukun kanssa hakemaan minua kaupungilta ja komensi junaan asemalla. Ei ollut tietoa seuraavasta junasta. Itse jäi vielä Sortavalaan. Matkalaukussa oli höyhentyyny, tilkkupussi ja pakka vanhoja kirjeitä (jäi polttamatta kun hella ei vetänyt)! Sain mukaani Eilan ja Annikin. Matka alkoi.

Meidät evakot vietiin ensin Joensuuhun ja majoitettiin kaupungintalolle. Vilkuiltiin, tytöt, ympärillemme ja tuumattiin, ettei tämä ole meidän matka ja paikka. Pyörrettiin takaisin asemalle.

Tuli juna ja päästiin ”härkävaunuun”, jossa menttiin Varkauteen. Siellä oli Eilan vanhemmat ja isovanhemmat. Matkaa keskustasta 13 km. Varkaudessa oli panssarivaunujen korjaamo.

Tekivät koeajoja niillä. Pyrittiin kyytiin, kun oli sinnepäin menossa. Elämys sekini kyyti oli.

Savon murre jäi korvaan soimaan. Se oli niin ”levveetä” – saanlaateet, aato jne. Minun piti mennä Savonlinnaan lopettamaan Sortavalan Sähkön paperityöt. Tytöt lähtivät mukaan,

Kansakoulu.

mutta illalla lähtivät takaisin Varkauteen. Jäin yksin. Oli vähän ontto olo. Alko selvitä, että millä reissulla tässä oikein ollaan. Menin syömään Savonlinnan kauppakoulusta tehtyyn tilapäiseen ravintolaan. Samaan pöytään tuli kaksi sotilasta. Jostain kai huomasivat, etten ollut paikkakuntalaisia.

Kysyivät mistä olin. Sanoin, että Sortavalasta ja samalla pääsi itku. Se oli ensimmäinen itku evakkona. Grammari soitti nurkassa ”tuon surun, jonka sain...”, yö oli edessä eikä tietoaakaan mihin pänsä kallistaisi ja tieto, ettei paluuta entiseen ole. Kai nämä sotilaat tunsivat myötätuntoa, kun esittivät, että he veisivät minut jonkin matkan päässä olevalle vaneritehtaalle. Siellä oli evakkojen majapaikka. Niin lähdettiin sinne. Oli valtavan iso tehdassali ja kansaa paljon. Toistui Joensuun tapaus. Sattumalta tapasin Olavinkadulla Vellamonkadun sortavalalaisen Tyynen, evakko hänkin, perhe sukulaisten luona Väärälläsaarella, kaupungin laidalla. Tartuin hänen käsivarteensa sanoen, että lähdelen sinne, minne hänkin menee. Tyyne koitti selittää, ettei heille mahdu enää. En hellittänyt otetta. Niin mentiin Suruttoman ja Iloniemenkatuja pitkin hänen sukulaisiinsa. Sain yösijan ja pääsin talontyttären, jonka mies oli vielä so-

tahommissa, Ellun luokse alivuokralaiseksi.

Ellu oli mukava nuori rouva, Tyynen serkku. Tapasin työnantajani Sortavalan Sähkön insinööri Karvosen ja hänen sisarensa. Työpaikkani Olavinkadulla oli ”jonkun Kekomäen” koti, jossa jouduin työskentelemään ja lopettamaan Sortavalan Sähkön kirjanpidon ym.

”Joku Kekomäki” osoittautui kaupunginjohtajaksi! Minulle järjestettiin oma työhuone ja päiväkahvit juotiin ”salissa palmun alla”. Illat menivät evakkotuttujen ja muidenkin seurassa etupäässä rantapaviljongilla.

Muita paikkoja ei ollut vielä auki. Aika meni ”ilo pintaan vaikka syvän märkänis” – merkeissä.

Kaveritkin olivat samaa kaliiberia. Työtkin loppuivat ja Sortavalan Sähkö jäi osaltani historiaan.

Olin vielä viikon siellä lopettelemassa ja läksin Helsinkiin. Savonlinna oli kaunis pikkukaupunki, ihmiset lupsakoita, mukavia. Elusta ja hänen Emppu-miehestä tuli elinikäiset ystävät.

Oltiin yhteydessä jälkepäinkin ja se loppui kun ”joka kynsi kylmeni” siellä.

Jatkuu....

KAKKOSTEN SUKUYHDISTYS

Hallitus

Eero Kakkonen, puheenjohtaja
Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
puhelin 0400 679328
eero.kakkonen@elisanet.fi

Kyösti Kakkonen
Mulonniementie 190, 80330 Reijola
kyosti.kakkonen@k2.fi

Jani Kakkonen
puhelin 045 6361230
jani.kakkonen@alfaroc.fi

Jouni Kakkonen
Läntinen Pitkätatu 20 C 40, 20100 Turku
puhelin 040 5670407
jouni.ju.kakkonen@luukku.com

Raija Vassinen
Lähdetie 1, 40530 Jyväskylä
puhelin 050 5936220
raija.vassinen@gmail.com

Eero Autere
Aittarivi 6 as 7, 01660 Vantaa
puhelin 040 5383158
eero.autere@elisanet.fi

Hallituksen sihteeri ja jäsenrekisteri

Leena Kakkonen
Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
puhelin 050 3728622
leenam.kakkonen@elisanet.fi

PikkuKakkosen toimitus

Eero Kakkonen
Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
eero.kakkonen@elisanet.fi

Sukututkimus

Jouni Kakkonen
Läntinen Pitkätatu 20 C 40, 20100 Turku
jouni.ju.kakkonen@luukku.com

Sukuyhdistyksen jäsenmaksut

Aikuisjäsen 25 eur/v, lapsi (alle 18 v.) 10 eur/v
Pankkitili Nordea FI5610403500363472